

Innovations in Area Development

University Approach

Poon Thiegnburanathum, Ph.D.

Area Based Foresight

In Search of Our Future

Poon Thiengburanathum, Ph.D., PMUA

PMUA's Focus

World of Strategic Foresight

- Area Based Development Interest
- Historical Based Prediction and Foresight
- Area Horizon Scanning, i.e. form City, Rural, and Border
- Economic Cluster Scenarios

1

Historical Based
Foresight /
Predictive History

2

Strategic
Development
in Area Based

3

System Dynamics
Approach and Future
Simulation

Signal Analysis : Horizon
and Area SCANNING

Historical Based Foresight / Predictive History

1

การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์ ใน การวิจัยเชิงพื้นที่

Historical-Based Foresight in Area Based Research

Poon Thiengburanathum, Ph.D.
Surachai Sathitkunararat, Ph.D.

“To know your future you must know your past”

— George Santayana

การศึกษาอนาคต
ประวัติศาสตร์เพื่อการวิจัย
เชิงพื้นที่ - ความหมาย
(Future Historical Study in
Area Based Research)

Future Historical Study is a mixed methods research framework, including both quantitative and qualitative approach, particularly in three time frames, such as 1) Past: historical research approach, 2) Present: current situation analysis, and 3) Future: scenario analysis and dialogue toward society common goals and better understand their local.

ปฐมบท แห่ง เมืองมีชีวิต

ปลังเดือนกันยายน พ.ศ. 2522 หลายคนควมมีโอกาสได้ไปเที่ยวงานมหกรรมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน ซึ่งจัดขึ้นในเมืองเชียงใหม่ งานนี้เป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐหลายแห่ง กับที่มาจากส่วนกลาง และภายในจังหวัดเชียงใหม่เอง ในงานมีพิพิธภัณฑ์กว่า 60 แห่งที่ชนของมาจัดแสดงให้ชมกันอย่างเต็มที่ (และถึงก็) เรียกได้ว่าผู้มาชมสามารถเที่ยวชมแบบชง-ชอก-ชกรทั่วทั่วทุกพิพิธภัณฑ์ในภาคเหนือได้ทีเดียว นอกจากสิ่งของแล้วยังมีการแสดงศิลปะการเล่น ดนตรีของภาคเหนือด้วย สิ่งที่น่าสนใจมาจัดแสดงสามารถชมย้ายไปแสดงที่ไหน หรือเมื่อใดก็ได้ เหมือนปกติของพิพิธภัณฑ์โดยทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการแสดงดนตรี การละเล่นพื้นถิ่นต่างๆ ที่จัดขึ้น และมักพบเห็นได้เสมอตามเทศกาลต่างๆ ซึ่งสิ่งสำคัญของการจัดงานครั้งนี้ คือ การจัดวาง จัดระเบียบของสิ่งของ และการแสดงเพื่อสื่อสารกับชุมชน

ขนาดเมืองทั้งหมด ทำให้เมืองเชียงใหม่มีความเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิตแบบบางเดิมที่ได้อุ้มนภาพรวมไม่เป็นไร...เราพลาดหวังกับเมืองใหญ่แบบเชียงใหม่ไปแล้ว แต่ยังมีเมืองขนาดกะทัดรัดที่ถูกล้อมรอบด้วยหุบเขา ห้อมล้อมด้วยวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เด่นมาก ๆ อย่างเมืองแม่ฮ่องสอน ซึ่งคนที่นี่กำลังช่วยกันผลักดันตัวเองอย่างเป็นระบบ ให้เมืองทั้งเมืองเป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชีวิต เป็นเมืองที่ทุกคนมาเยี่ยมชมกันได้ทุกเมื่อ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงช่วงฤดูหนาวที่อากาศเย็นสบาย หรือรอดูประเพณีปอยส่างลองในช่วงเดือนมีนาคมถึงต้นพฤษภาคม หรือช่วงเทศกาลดอกบัวตองบานในเดือนพฤศจิกายน เพราะเมืองนี้มีสิ่งจัดแสดงให้ผู้มาเยือนชมได้ตลอด 365 วัน โดยสิ่งที่จัดแสดงที่ว่าก็คือ สิ่งของคนที่นี่กระทำอยู่เป็นประจำคือของของคนที่นี่ในเมือง และเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นที่มาแต่ดั้งเดิม ดังนั้นจึงไม่ต้องตระเตรียมอะไร

เวลา และควาให้ความเป็นพไม่เสกสรบนี้ของสิ่งของไปทั่วไป (เช่น สำหรับทั้งเมืองให้เป็นแม่ฮ่องสอน และชาวเมือง

การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์ ที่มีผู้คนในท้องถิ่นเป็นฐาน - ท้องถิ่นเป็นนักวิจัย

กระบวนการ ศึกษาอนาคต
ประวัติศาสตร์ อยู่บนพื้นฐานของ
ความเข้าใจรากและความเป็นมาของ
พื้นที่และสถานะการณปัจจุบัน
นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างบท
สนทนาเพื่อนำไปสู่อนาคตร่วมของ
แต่ละกลุ่มสังคม

กระบวนการนี้ อยู่บนพื้นฐานของ
กรอบการทำงานด้าน Area Based
Collaborative Resaseh ที่ถูกพัฒนา
อย่างต่อเนื่องมา จากนักวิจัยพื้นที่ของ
ประเทศไทยจากฐานสู่ฐาน ที่มองมิติผู้คน
ในพื้นที่เป็นฐาน (Local Actors)

ปกรณ์ เจ็นาคำ
นายกเทศมนตรีเมืองแม่ฮ่องสอน
Pakorn Jeenakorn, Mayor of Mae Hong Son

นายกฯ ปกรณ์ เป็นคนบุ๋มขี้มึนที่มีสายตียิ่ง
เมืองแม่ฮ่องสอนเมืองนี้ 27 สิงหาคม 2554 ซึ่งถือเป็นงาน
ที่ยากครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิต และนี่คือที่มาของ
นายกฯ ปกรณ์เมืองแม่ฮ่องสอนและผู้นำเมืองแม่ฮ่องสอน
"นี่คือสิ่งที่ทำให้ท่านทำหน้าที่บริหารมาจนกระทั่ง
มีความภาคภูมิใจที่พอมีพี่น้องให้โอกาสและคน
ผู้บริหารมาในเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จึงขอรับปณิธานว่า
จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ด้วยความซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง
บริหารเทศบาลให้มีความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรือง
ที่ชุมชนเมืองแม่ฮ่องสอนมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นคนใจกว้างมาก
มักให้อภัยกับทุกคน ชาวไทใหญ่ให้ความสำคัญกับการ
ดำเนินชีวิตประจำวันด้วยการให้ความเคารพต่อกัน และ
ต้องไม่เอกลื้อน อีกทั้งยังอยู่อย่างพอเพียงโดยยึดหลัก
ความพอเพียงเป็นหลักมา ที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่
เด็กจนโต ทำให้เมืองแม่ฮ่องสอนมีความร่มเย็นเป็นสุข
จนในปัจจุบัน"

พินางวิกร รังวรีโตมา
Pi Nang Sai, Tai Mao style dressmaker

ร้านนี้เริ่มต้นเมื่อสิบปีก่อนเป็นงาน ลักและปักผ้า
ด้านในของตู้เสื้อผ้าคือตู้เสื้อผ้าแม่แบบชายฮั่นยาว ปุ่มขึ้น
สามตอน ที่นั่นมีผ้าสีสดใส ส่วนนี้ดูจากผ้าเป็นแบบผ้าฮั่น
This store provides Tai Mao style dressmaking
service. The Tai Mao style shirt for females is long,
while the shirt for men has short sleeves.

สงชัย เฉลิมผลวงศ์กุล
อาจารย์โรงเรียนฮ่องสอนสุกษา
Sukchal Chalempheungkul,
Teacher at Hongsonsuksa School

มีความเชี่ยวชาญภาษาไทใหญ่
ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมถึงเป็น
ผู้สอน "ชุดชนในสวนสวนไท" บทกวี
นิทานพื้นบ้านที่ใช้ภาษาถิ่นของ
แม่ฮ่องสอน ที่สอนและเก็บในภาษา
ไทใหญ่ด้วย
He is an expert and teacher
of Tai language, including all
four skills, and also known as
a folk musician who can write
songs in the Tai Yai language.

Sumit Sumana, Tai Yai gold craftsman

ความสุขของคนทำทองแม่ฮ่องสอน
คือ เห็นลูกทำทองมา ลูกก็มีความสุข
คนทำทองมีความสุขด้วย ผู้หญิง
ไทใหญ่ชอบใส่สร้อยประคำกับ "ปิ่น"
[สร้อย] "สร้อย" [สร้อย] และ "ปิ่น"
[สร้อย] ส่วนมากทำด้วยทองและ
ทองคำ เครื่องประดับที่นิยมกันมาก
คือเป็นสร้อยที่ทำไปใส่สร้อยประคำ
ออกมา คือ "สร้อยประคำ" และ "สร้อย
ทองคำ" ซึ่งนิยมทำใส่สร้อย
สร้อยออกมา สวยงาม และมีความสุข
The happiness of the people
who make jewelry comes from
the happiness of the customers.
Tai woman love to wear earrings,
bracelets and rings. They are
mostly made from gems and gold.

ทนง รุธรรมนิมม และ จระ ชินวงศ์
กลุ่มทำธงพารา
และทำพ่อนวดดอนเจดีย์
Tunjeng Suwanniym and Jeera Chinnawong,
representatives of the group of people
who make Buddha castles and Tai style flags
at Don Chedi Temple.

"ทุกๆ ปีจะมีงานฉลองพารา พาราเราเคารพ
กันนี้ เพื่อทำธงพาราและทำพ่อนวดดอนเจดีย์
ธงพาราทำเป็นรูปพระพุทธรูปไป ประเพณีพารา
เป็นมาช้านานพระพุทธรูปชาวไทใหญ่ ด้วยการสืบ
ประเพณีที่ต่อเนื่องกันพระพุทธรูปทำเป็นธงพาราธรรม
อันยาวนาน โดยมีการตั้งธงพาราในดอนเจดีย์ทำธง
วันปี 14 ทำธง 11 และทำพิธีบูชาพระพุทธรูป
ปี 15 ธง 11 ซึ่งตรงกับวันฉลองพารา
และตั้งธงพารา 7 วัน ซึ่งตั้งธงพารา
ที่ปางพาราไปให้พาราไปปักธงที่วัดนี้ เมื่อมี
ดอกไม้ทำพาราพาราในดอนเจดีย์"
Before the end of Buddha
Lent we come together to create Buddha castles
and Tai style flags for the purpose of preserving
this Tai Yai tradition, practiced as a way to
welcome Buddha who visits from the heaven.

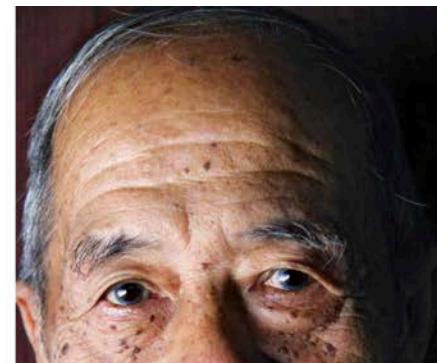
พินางเล็ก
ปิ่นนางนึ่ง (นมอดตามตำราพม่า - ไทใหญ่)
Pi Nang Lek, Burmese, Tai Yai style fortune teller

"ฉันศึกษาประวัติศาสตร์จากพม่าและฉันก็เคยเห็น
อนาคตเป็นนักธุรกิจ แล้วจะลืมนึกว่า ฉันได้ใช้เงินตลอดชีวิตของฉัน
โบราณเล่าว่าฉัน ฉันได้ใช้เงินตลอดชีวิตของฉัน ฉันได้ใช้เงินตลอดชีวิตของฉัน

โยติน บุญเฉลย
รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
ผู้จัดการศูนย์ภาษาและวัฒนธรรม
Yotin Boonchaloei, assistant director of Mae Hong Son Community
College and manager of the Language and Information Center

โยตินมีประสบการณ์ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมมาตั้งแต่สมัยเรียน

จุลกร สุภานนท์
ผู้มีฝีมือการทำ ก้อนส้มทอง
ดอกต่าง และ อดทนอด
Chuleekorn Supanant,
very skilled 'Kok Som To' maker

ก้อนส้มทอง คือ กระป๋องโลหะสำหรับบรรจุ
ข้าวพระพุทธ โดยเขาใช้ทองแดงทำมาจนเป็น
ทองแดงและใช้สีทองแดงทำมาจนเป็น
5 ปีที่ ทำมาตลอดชีวิต เขาทำในครอบครัว
จ้าวแล้ว ทำมาตลอดชีวิตมาไปด้วย แต่เขาไม่ใช้
ข้าวพระพุทธในครอบครัวแล้วแต่เขาใช้
กับ สำหรับ "สวนดอกไม้" ที่เขาทำมาตลอดชีวิต
ใช้ข้าวพระพุทธ ในครอบครัวของเขาตลอดชีวิต

marks

Police Station
Municipality Office
ng Son

Lek Shrine

วัดม่วยต่อ Wat Muay Tor

Wat Khankor

ซากพม่าที่
อายุ 80 ปี
old two
anya style

น 50 ปี

enb a

ไปวัดเจ้า
อ.ปางมะผ้า

วัดหัวเวียง Wat Hua Wieng

วัดปางลือ Wat Pang Lor

สถานีแม่อ่องสอน
สถานีแม่อ่องสอน บ้านไม้หลิววาที่ชุมชนของหนุ่มสาว
กว่า ๒๐ ชีวิต ที่เต็มไปด้วยพลังของความรัก
A wooden house where over twenty youngsters reside,
a place full of life power and faith

ศูนย์ประสานงานพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ร.ส.พ.
ใช้เป็นที่ทำการโครงการพิพิธภัณฑ์มีชีวิตแม่อ่องสอน
ภายในเป็นศูนย์ข้อมูลต่างๆ ที่น่าสนใจ
Express Transportation Organization of Thailand
Mae Hong Son Office is used as the office for the project
to develop Mae Hong Son as a living museum,
with a lot of interesting information available.

สถานที่เที่ยวชม
Tourist Attractions

การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์

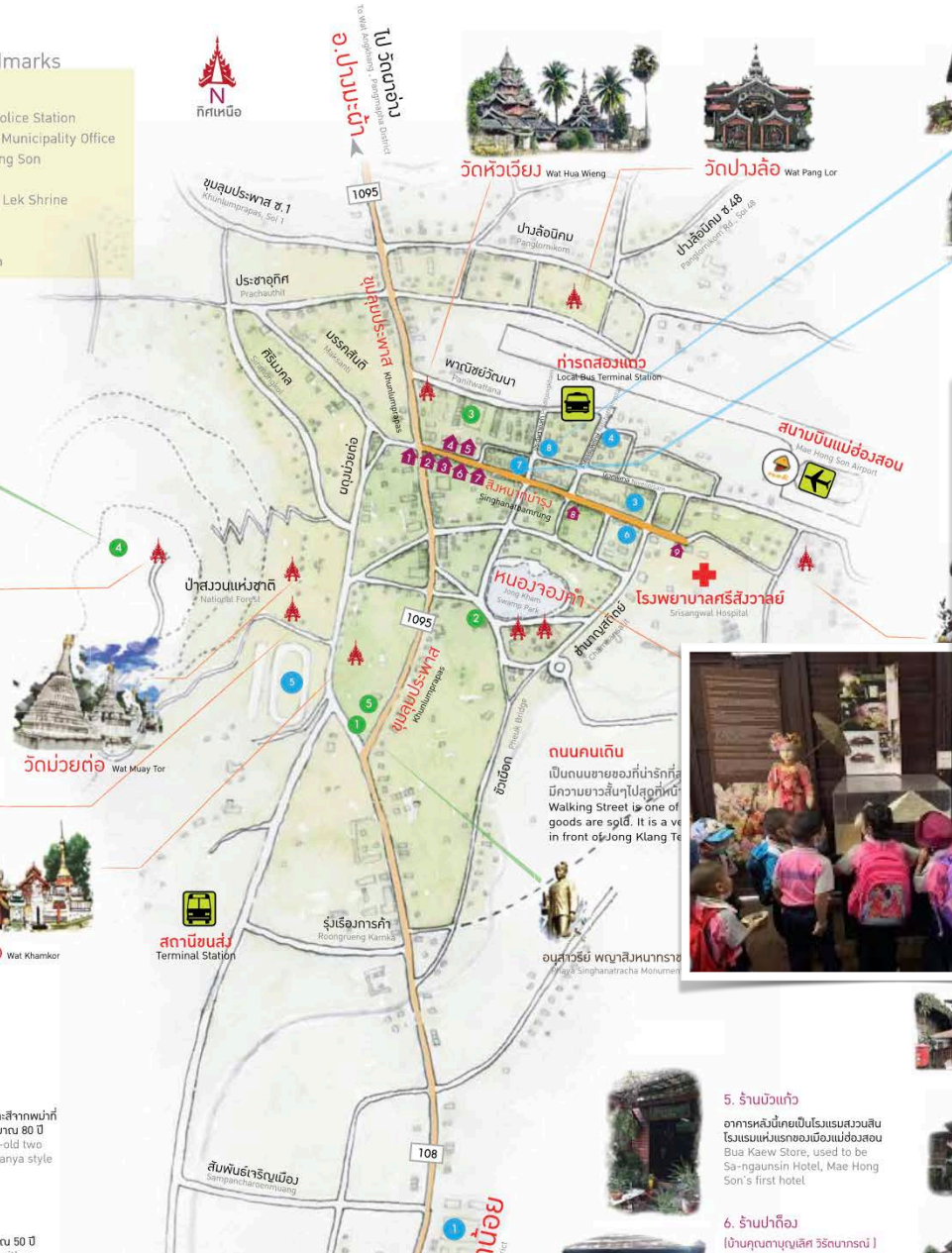
และ

พื้นที่เรียนรู้ร่วม

พื้นที่เรียนรู้ร่วม (Learning Space)
ที่ผู้คนในท้องถิ่นและผู้มาเยือนจะ
ตระหนักถึง

- รากของท้องถิ่น
- สถานการณ์ปัจจุบัน
- ทางเลือกของอนาคต

การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์และ
พื้นที่เรียนรู้ร่วม จากข้อมูลความรู้ร่วม
ที่มาจาก งานการศึกษาและงานวิจัย
ต่างๆ โดยเฉพาะ งานวิจัยภาค
ประชาชน (Citizen Based Reserach)
ทำให้นำไปสู่ กลไกการสร้าง
วาทกรรมร่วมของท้องถิ่นและแรงขับ
ต่างๆของการพัฒนาต่อไป

5. ร้านบัวแก้ว
อาคารหลังนี้เป็นโรงแรมสวน
โรงแรมแห่งแรกของเมืองแม่อ่องสอน
Bua Kaew Store, used to be
Sa-ngaunsin Hotel, Mae Hong
Son's first hotel

6. ร้านป่ากือ
(บ้านขุนตาบุญเลิศ 5ชีวิตนครณ์)

8. ร้านไผ่
สร้างเมื่อปี พ.ศ.2490 เป็นบ้านของนายอำเภอ
แม่อ่องสอนในสมัยนั้น ปัจจุบันใช้เป็นที่ตั้งร้านอาหารอีสาน
Pai Store, used to be a house for district chief
officers, now a restaurant

9. บ้านโบราณ (บ้านอาจารย์ วัดนา กรวัดมี)
บ้านคนที่มีสมัยก่อน สร้างเมื่อปี พ.ศ.2429
คนมาเที่ยวชมและถ่ายรูปกันเยอะ

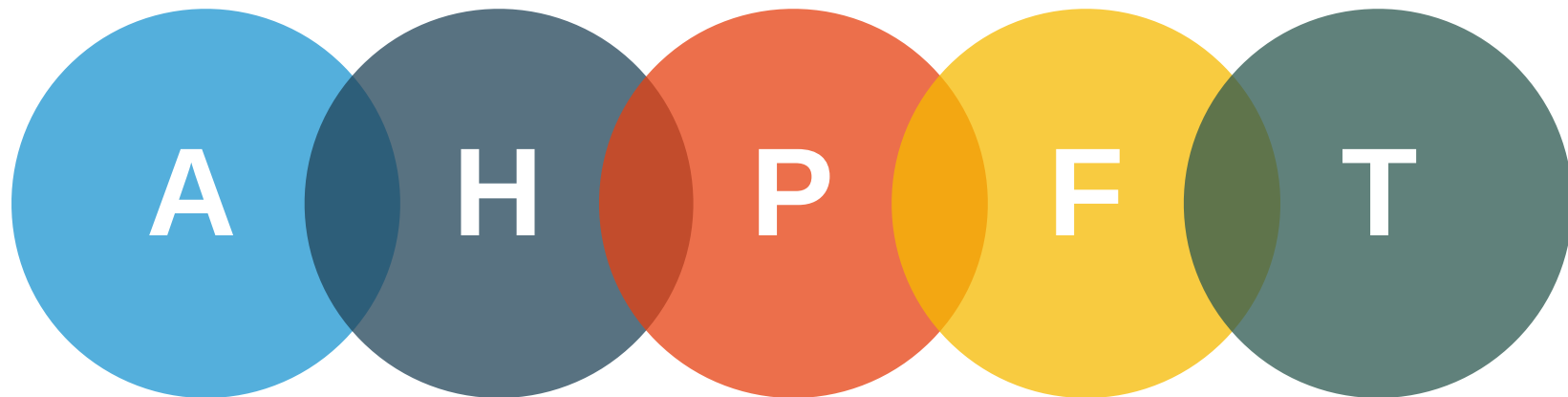
“การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์ (Future Historical Study) ของแต่ละพื้นที่ เป็นกรอบวิจัย
หนึ่งที่ถูกพัฒนามาจาก งานกลุ่มงานวิจัยเชิงพื้นที่ของประเทศไทย (Area Based
Collaborative Research) กระบวนการนี้นำไปสู่การออกแบบอนาคตของแต่ละกลุ่ม แต่ละ
สังคม โดยมีฐานรากที่ **การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น** ควบคู่ไปกับการสร้าง **พื้นที่สาธารณะ
ของการพูดคุยและเรียนรู้ร่วมกันที่มีคุณภาพ** (Deliberative and Learning Dialogues) ซึ่งจะนำ
ไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและความน่าจะเป็นต่างๆในอนาคต”

“การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์ (Future Historical Study) เป็นกรอบวิธีวิจัยแบบผสม
(Mixed Methods) ที่มุ่งสู่ความเข้าใจระบบสังคมและกลไกการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ ซึ่ง
สามารถนำไปสู่การสร้างเป้าหมายและกลไกใหม่ๆเพื่อการพัฒนาในที่สุด”

งานกลุ่มงานวิจัยเชิงพื้นที่ของประเทศไทย (Area Based Collaborative Research, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

การศึกษาอนาคตประวัติศาสตร์ เพื่อการพัฒนาพื้นที่

Historical-Based Foresight in Area Based Research

● **Area
Analysis**

การวิเคราะห์ ภูมิ
สังคม เชิงพื้นที่

● **Historical
Analysis**

การศึกษา
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

● **Present
Situation**

การประเมิน
สถานการณ์ปัจจุบัน

● **Future
Analysis**

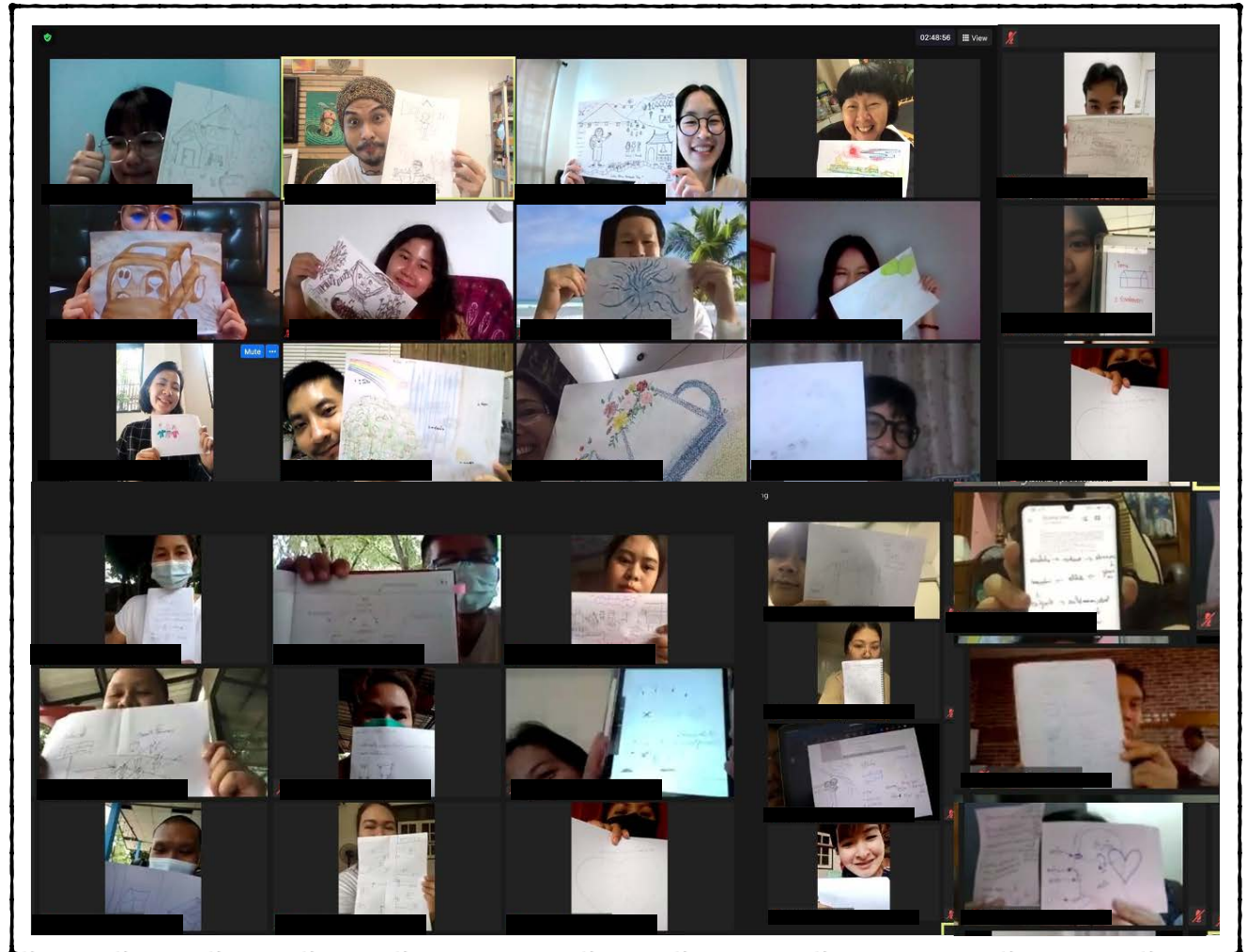
การศึกษาอนาคต
ของพื้นที่บนฐานปัจจุบัน
และประวัติศาสตร์

● **Transformation
Design**

ออกแบบการขับเคลื่อน
เชิงพื้นที่

Area Foresight

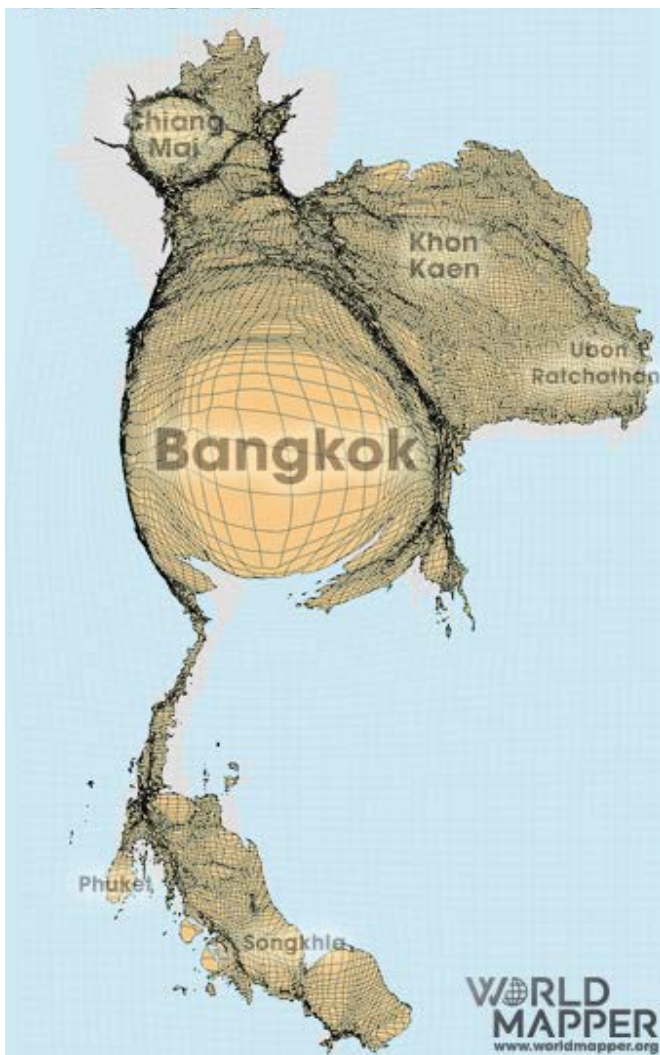
ชวนผู้คนในพื้นที่มองอนาคต
เพื่อการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง

Strategic Development in Area Based

2

PMUA : Strategic Planning and Deployment in Social Changes

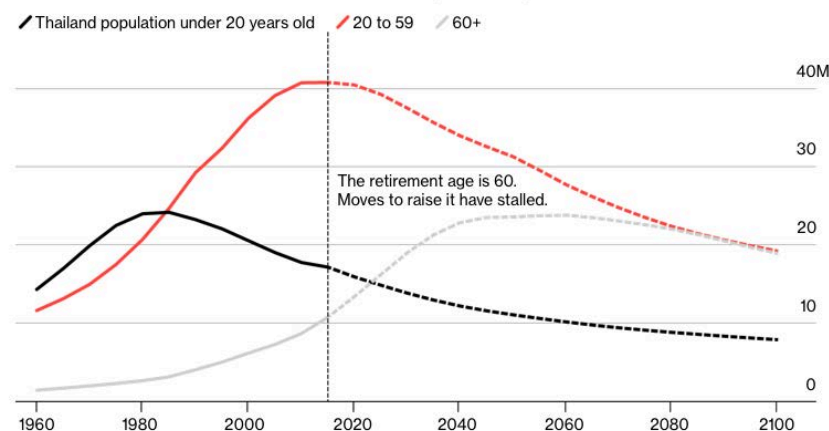

This map uses data from the Gridded Population of the World (GPW), v3 at 2.5 arc minute resolution, released by SEDAC (Socioeconomic Data and Applications Center) (accessed January 2012).

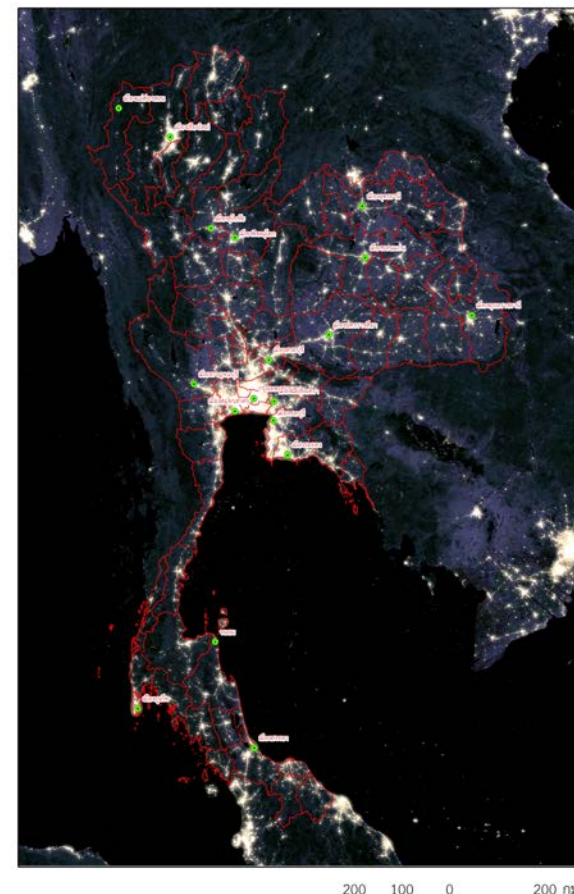
Thailand Population, Workforces, and Economic

Gridded population cartograms help us better understand internal variation in the distribution of people within countries in their quantitative dimension.

Too Few Babies, Too Few Workers, Too Many Old People

Margo Towie, Jason Clenfield and Hannah Dormido, July 25, 2019, "Thailand Has a Developing Economy and a Big First World Problem," <https://www.bloomberg.com/graphics/2019-thailand-baby-bust/>

TRF-ABC in house analysis (2018) from the night light from NASA Earth Observatory to depict the proxy distribution of spatial development of in each provinces. <https://earthobservatory.nasa.gov>

นโยบายและกลยุทธ์การขับเคลื่อน

Area-Based Strategic Programs

Micro level เศรษฐกิจฐานรากและลดความเหลื่อมล้ำ

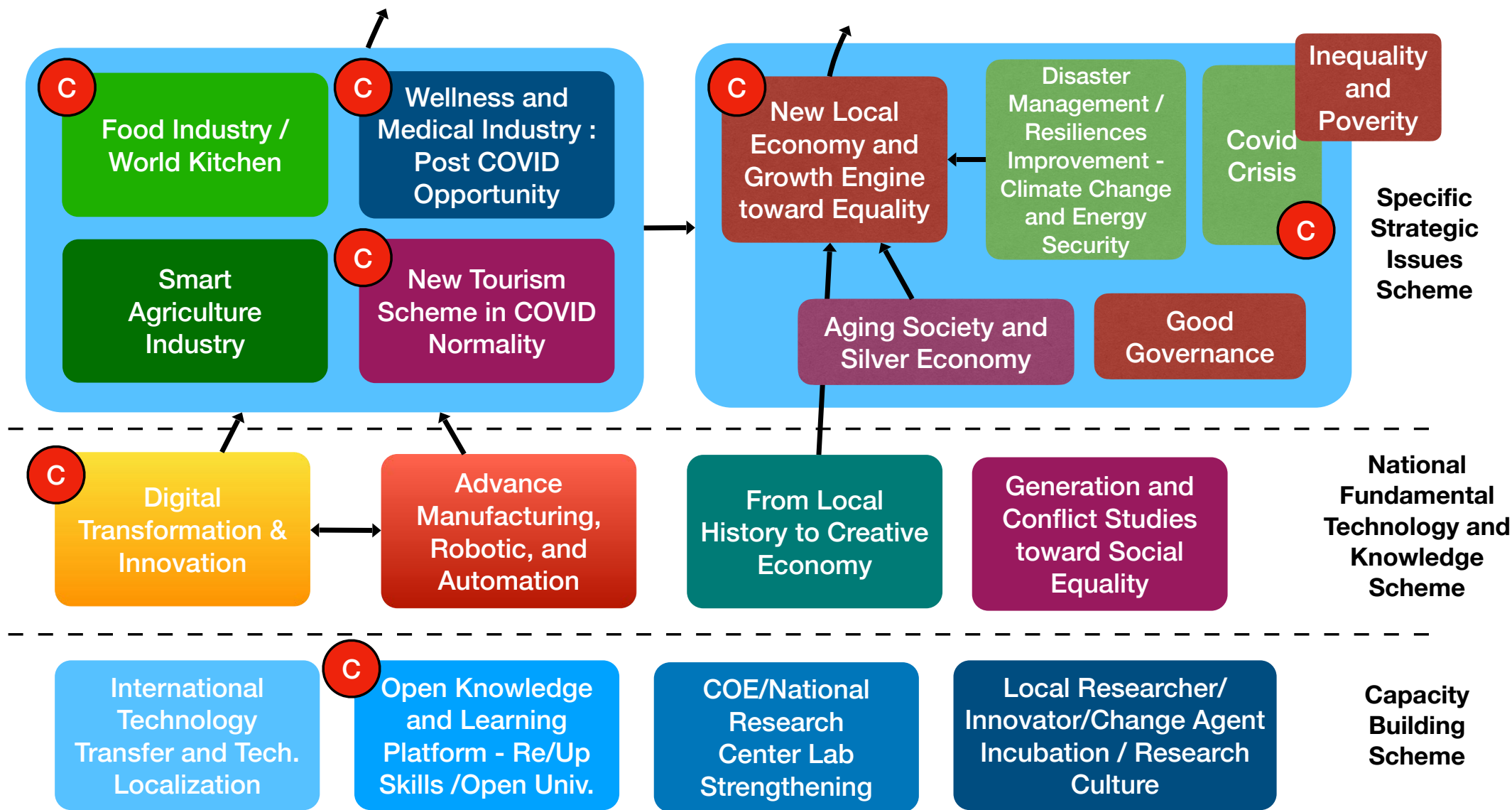
Macro level กระจายศูนย์กลางความเจริญและเมืองน่าอยู่

ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อความมั่นคง ของประเทศไทย ปี 2566 - 2570

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, นยส. 15

การนำเสนอผลการจัดทำยุทธศาสตร์ วันที่ 25 พฤษภาคม 2565

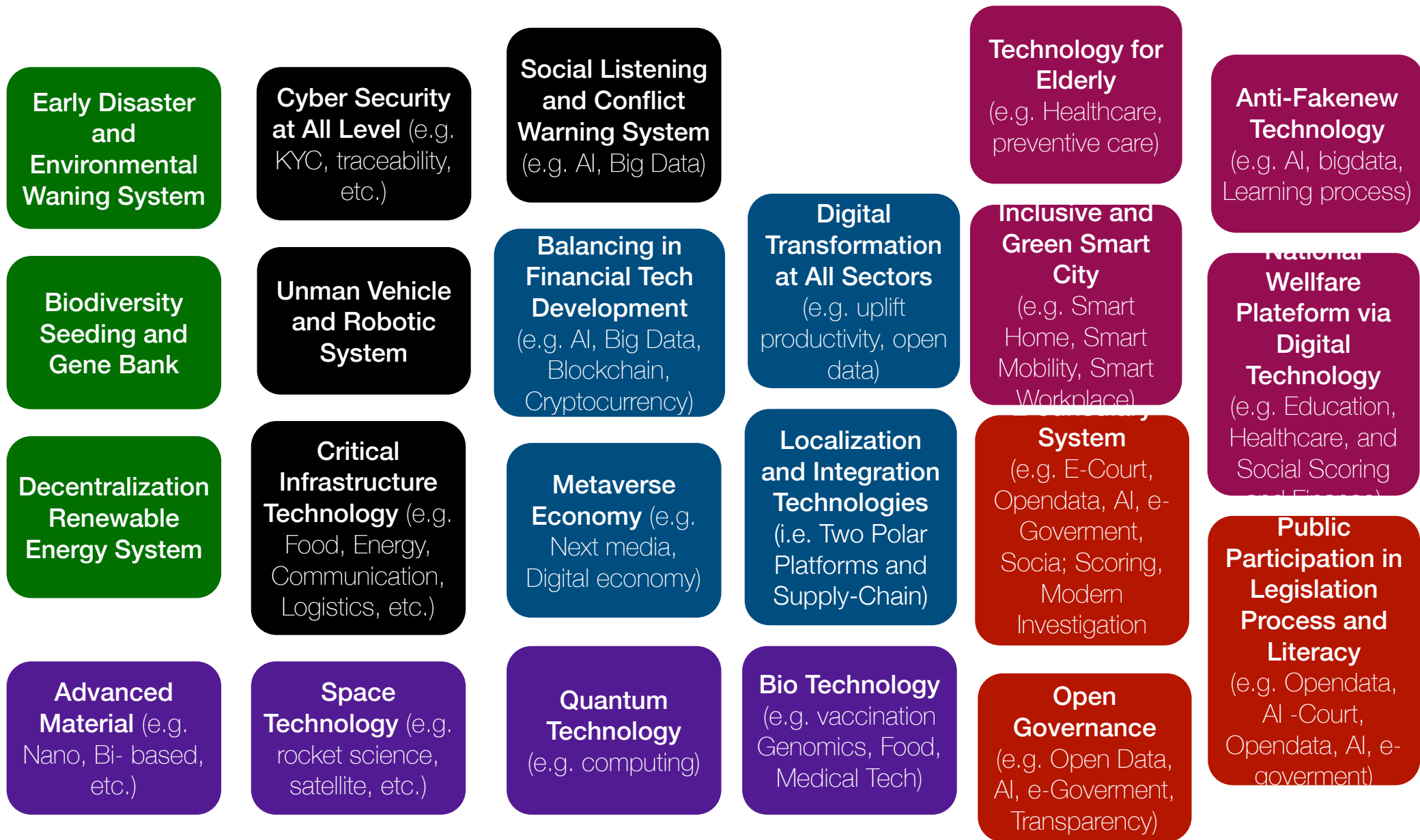
Key Strategic Issues via Three Types of Funding Modularity

15 Trends

2570 Analysis

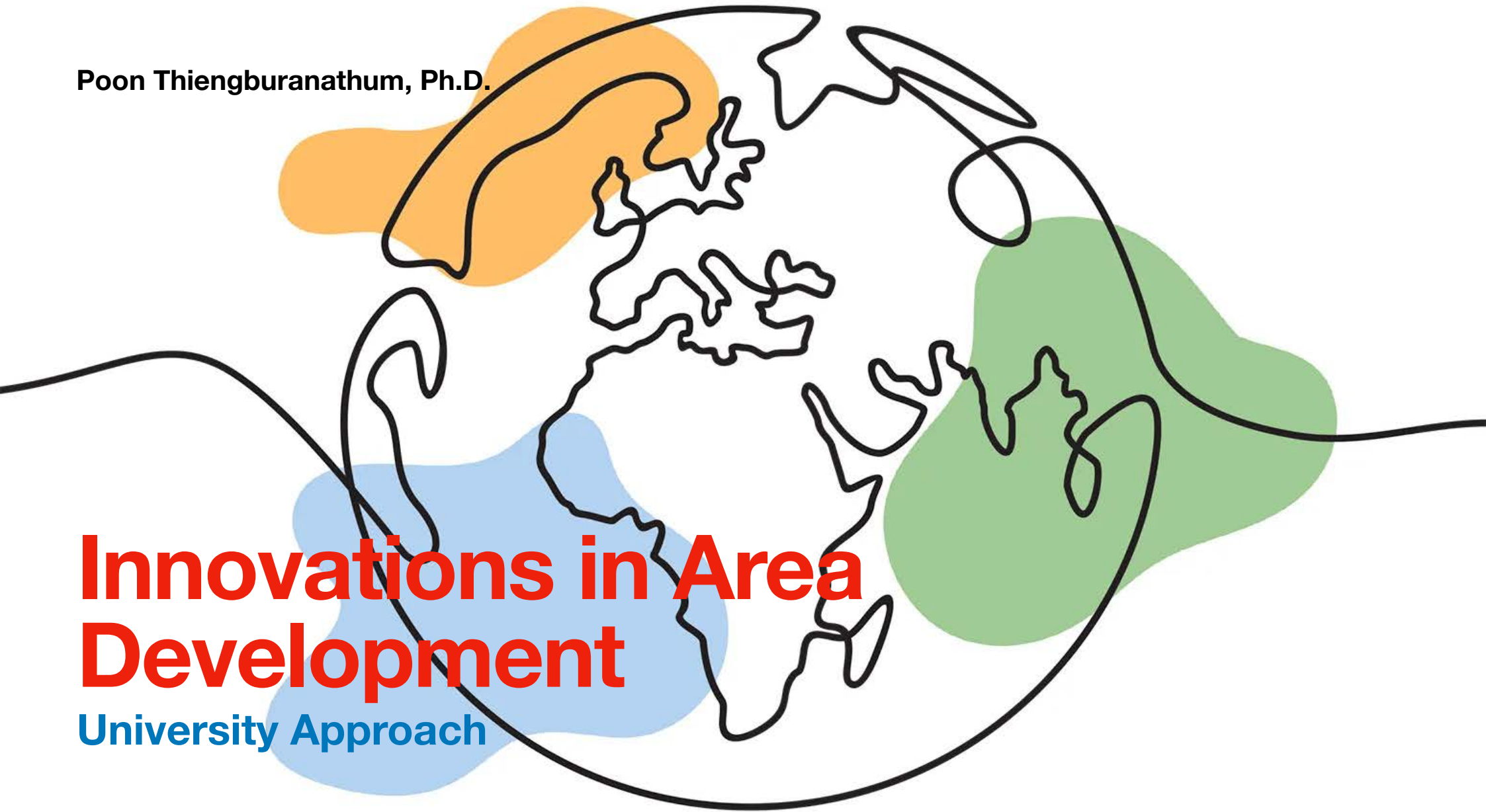
นักศึกษายุทธศาสตร์ รุ่นที่ 15
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบัน
วิชาการป้องกันประเทศ ปี
2022

Poon Thiengburanathum, Ph.D.

Innovations in Area Development

University Approach

Signal Analysis : Horizon and Area SCANNING

3

The Emerging Trends

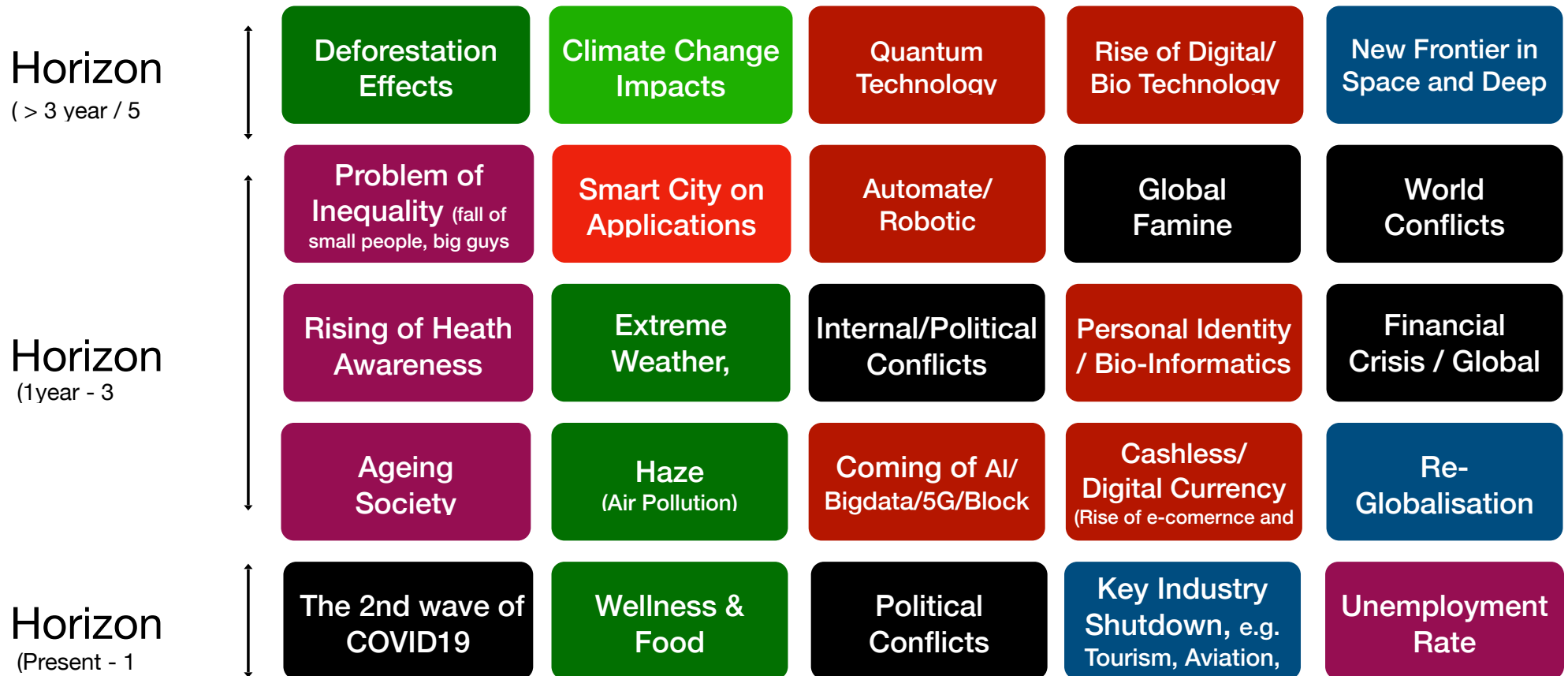
Horizon Scanning

Q2 - 2020 Highlighted Signals/Driving (TSRI)

Horizon Scanning

Q3 - 2020 Highlighted Signals/Driving Forces

Top 100 Future Signals for Thailand (2025–2030)

Mid Term Report (2025)

